

4. Hornsey S.J., Philibert H., Godson D.L., Snead E. Canine adenovirus type 1 causing neurological signs in a 5-week-old puppy. *BMC Veterinary Research*. 2019. Vol. 15. P. 418–423.

ПАТОЛОГОАНАТОМІЧНІ ЗМІНИ ЗА ПАРВОВІРОЗУ СОБАК

Андрощук О.О.**, PhD аспірантка, ***Радиховський М.Л.**, доктор ветеринарних наук, професор (nickvet@ukr.net), *Кулішенко О.М.**, кандидат ветеринарних наук, доцент

* *Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ*

** *Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро*

Вірусні захворювання домашніх тварин у міських умовах надзвичайно поширені, нерідко вони призводять до їх загибелі. На сьогоднішній день не зважаючи на можливості своєчасної постановки діагнозу та різноманітні лікарських засобів ще лишаються багато хвороб, які призводять до загибелі тварин. Одною з яких є ентерити вірусної етіології. Собака може захворіти цією інфекцією, при попаданні вірусу в організм навіть при короткочасному контакті з інфікованою твариною або продуктами її життєдіяльності. Інфекція, зазвичай, вражає кишечник, викликаючи сильне запалення, зневоднення і часто закінчується летально. Парвовірусний ентерит може проявлятися в різних формах, тому від локалізації вірусу залежатиме перебіг хвороби і успіх лікувальних заходів [1 с. 1395; 2, с. 140; 3, с. 7]. Патоморфологічний розтин є всебічне вивчення загиблї або вбитої тварини з метою уточнення правильності прижиттєвого діагнозу встановлення морфологічних змін в органах і причини його смерті [4, с. 28]. Тому метою нашої роботи було вивчити та проаналізувати патоморфологічні особливості за парвовірусного ентериту у собак.

Отже за проведення патологоанатомічного розтину трупів загиблих тварин відмічали помірно виражене трупне задубіння. Труп задовільної вдовоаності. Шкіра без пошкоджень, зниженої еластичності, волосний покрив тьмянний, висмикується легко. Є скоринки підсихання серозного ексудату в області крил носа. Навколо ротової порожнини засохлий слиз. Область ануса і задні кінцівки забруднені кров'яними фекаліями. Найбільш виражені патолого-анатомічні зміни знаходили у шлунково-кишковому тракті (при кишковій формі), головним чином у тонкому відділі кишечника. Шлунок, як правило, був заповнений водянистими смердючими кормовими масами, вони в більшості випадків мали жовто-коричневий та червоно-коричневий колір Слизова оболонка шлунка в стані набряку, особливо по складкам, нерівномірно забарвлена. Часто при кишковій формі хвороби слизова оболонка шлунку сірого та червоного кольору, з крововиливами, особливо на вершині складок. При кишковій формі парвовірусного ентериту характерні зміни спостерігали в тонких кишках. Мезентеріальні лімфовузли набрякли, збільшені в розмірі. В тонкому відділі кишечника і в його просвіті – рідкі кров'яні маси. Слизова оболонка цього відділу кишечника, головним чином, дванадцятипалої і порожньої кишок, набрякла, потовщена, драглистої консистенції, червоного або темно-червоного кольору, з численними крапково-плямистими крововиливами. Встановлено геморагічне запалення кишок. В товстому відділі кишечника зміни або відсутні, або слабо виражені. Вміст був чорно-червоного кольору з домішками крові. Слизова оболонка іноді набрякла, нерівномірно зафарбована, вкрита тягучим напіврідким вмістом. Мезентеріальні лімфатичні вузли збільшені, соковиті, почервонілі. Селезінка, у загиблих тварин за кишкової форми хвороби, збільшена, на її поверхні спостерігали ділянки із світлими плямами та крайовими крововиливами. При зовнішньому огляді легень собак, загиблих з ознаками кишкової форми, парвовірусного ентериту, всі частки органу мали темно-червоний колір, консистенція тістувата, місцями пружна. На розрізі обидві легені мали строкатий малюнок, при дослідженні з бронхів виділялась кров'яниста рідина. За серцевої форми на поверхні органу спостерігали множинні крововиливи і вогнища ателектазів Також за кишкової форми парвовірусного ентериту відмічали характерні зміни в печінці. Вона була збільшена, пружної консистенції, бурого кольору, на поверхні розрізу виявлялися вогнища сірого кольору. У нирках анатомічних змін не виявлено.

У загиблих тварин виявлено комплекс патологоанатомічних ознак, які можна вважати характерними для парвовірусного ентериту: геморагічний ентерит, серозно-геморагічне запалення брижових лімфовузлів, ознаки гепатиту, гострий альтеративний міокардит, в легенях – крововиливи та вогнища ателектазів та збільшення селезінки.

1. Park J.S., Guevarra R.B., Kim B.R., Lee J.H., Lee S.H., Cho J.H., ... Kim H.B. Intestinal Microbial Dysbiosis in Beagles Naturally Infected with Canine Parvovirus. *Journal microbiology and biotechnology*. 2019. Vol. 29(9). P. 1391–1400.

2. Радиховський М.Л. Моніторинг ентеритів вірусної етіології у собак. *Науковий вісник ЛНУВМ та БТ ім. С. З. Гжицького. Сер. Ветеринарні науки*. 2016. Т. 18, Вип. 65. № 1 Ч. 1. С. 138–142.

3. Allison A.B., Kohler D.J., Ortega A., Hoover E.A., Grove D.M., Holmes E.P., Parrish C.R. Host-specific parvovirus evolution in nature is recapitulated by in vitro adaptation to different carnivore species. *PLoS Pathogen*. 2014. Vol. 11. P. 6–10.

4. Єсіна Е., Потоцький М. Значення патоморфологічних досліджень у діагностиці захворювань тварин. *Ветеринарна медицина України*. 2007. № 3. С. 27–30.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ДЬОГТЮ БЕРЕЗОВОГО У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

Кичан М. В., Васів Р. О., к.вет.н., доц.

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Сачук Р. М., доктор вет. наук, проф.

Рівненський державний гуманітарний університет

Калиновська Л. В., с.н.с.

Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок

Дьоготь, який отримується шляхом сухої перегонки зовнішньої частини кори берези (добірної берести) містить бензол, ксилол, крезол, крезот, толуол, гваякол, фенол, смоли та інші речовини.